

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2027

Khall § 274 02.12.2025

Valmistelija

*Talous- ja hallintojohtaja Terhi Paananen, puh. 040 183 3165 tai
terhi.paananen@perho.com*

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnanvaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kuluvan vuoden talousarvion tapaan vuoden 2026 talousarvion valmistelu on ollut haastavaa. Lisäksi valtuustokauden vaihtuminen kesäkuussa aiheutti viivettä valmistelun aloittamiseen luottamushenkilöiden osalta. Vuoden 2026 talousarvioraamin valmistelu aloitettiin kunnanhallituksen iltakoulussa 18.8.2025, jossa käytiin läpi kunnan toiminta, sen kehittämistarpeet ja tavoitteet sekä taloudellinen tilanne. Ensimmäinen valtuustoseminaari pidettiin 8.9.2025.

Tavoiteasettelun ja resurssien budjetoinnin pohjana on valtuuston hyväksymä kuntastrategia sekä valtuuston keväällä 2023 hyväksymä talouden tasapainottamisohjelman sisältö, vaikka kyseisen ohjelman toiminnot on tehty ja tavoitteet on saavutettu. Lisäksi valmistelussa on otettu huomioon hyvinvointisuunnitelma ja sen tavoitteet. Tavoitteiden asettelussa konserninäkökulma oli keskeinen osa valmistelua. Rajattiin, että lautakuntatasolla tavoitteiden hyvä määrä on korkeintaan kolme. Näistä lautakunnan päätavoitteista ohjaataan sopivat tavoitteet toimintotasolle.

Kunnanhallitus hyväksyi talousarvion 2026 valmisteluohjeen kokouksessaan 25.8.2025 ja samassa yhteydessä hyväksyttiin myös talousarvioraami. Valmisteluraamiksi määriteltiin, että toimintakatteen tulee olla 9,8 miljoonaa euroa ja vuosikatteen 1,8 miljoonaa euroa.

Talousarvio- ja taloussuunnitelmaraamia on valmisteltu vuosille 2026–2028 Valtiovarainministeriön julkaiseman kuntatalousohjelman linjausten mukaisesti. Lisäksi valmistelussa on huomioitu valtuuston hyväksymä talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2023–2025. Perhon kunnan tuloveroprosentti on kuluvana vuonna 2025 9,3 prosenttia, ja valtuusto päätti, että veroprosentit säilytetään tämän vuoden tasolla. Verotulojen arvioinnissa hyödynnetään Kuntaliiton ylläpitämää veroennustekehikkoa. Ennuste perustuu valtiovarainministeriön, Verohallinnon ja Kuntaliiton arvioihin tulojen kehityksestä. Valtionosuudet arvioidaan Kuntaliiton ennakkolaskelman mukaisina ja palkankorotuksiin varataan 1,5 % verrattuna kuluvan vuoden toteumaennusteeseen. Henkilöstösuunnitelma 2026 päivittyy talousarviolaadinnan yhteydessä.

Lautakunnat ovat käsitelleet talousarvioehdotustaan elo-syyskuussa kokouksissaan. Valtuusto käsitteli valmistelutilannetta seminaarissaan 8.9.2025, Valtuusto käsitteli talousarviovalmistelun tilannetta ja evästi seminaarissa jatkovalmistelua talousarvion ja investointiohjelman osalta. Valmisteluvaiheessa on todettu, että kunnanhallituksen antama

valmisteluraami ei ole saavutettavissa toimintakatteen eikä vuosikatteen osalta. Syinä tähän on toimintatuottojen merkittävä väheneminen vuodesta 2024 talousarviovuoden 2026 arvioon verrattuna (-365.000 euroa). Menojen osalta työllisyydenhoidon kustannukset on kohonneet oleellisesti vuodesta 2024, koska toiminta siirtyi vuoden 2025 alussa kunnille. Menoihin vaikuttaa myös ympäristöterveydenhuollon menojen kasvu ja ensi vuonna kaatopaikan sulkemiseen liittyvät kustannukset nostaa käyttötalouden kuluja -350.000 euroa. Valtuusto on pitänyt talousarvioseminaarit syyskuun lisäksi 22.10. ja 12.11. Kunnanhallitus on käsitellyt talousarvion valmistelutilannetta säännöllisesti kokouksissaan kunnanjohtajan katsauksessa ja muissa asioissa. Valmistelussa oli todettu, että olemassa olevalla toiminta- ja palvelurakenteella talousarviovalmistelun raamia ei ole mahdollista saavuttaa.

Vuoden 2025 talousarvio on laadittu kuntataloudelle strategiassa asetettuja tavoitteita noudattaen ja siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Strategian pohjalta laaditut hallintokunta-kohtaiset toimenpiteet esitetään talousarvion alussa ja kunkin hallintokunnan talousarviossa. Talousarvioehdotus ylittää alkuperäisen raamin toimintakatteen osalta -1,21 milj. eurolla. Vuosikatetavoite jää alkuperäisestä raamista 1,66 milj. euroa. Vuosikate ei kata suunnitelmanmukaisia poistoja.

Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitus katetaan. Talousarvio jakautuu yleisperustelu-, tuloslaskelma-, rahoitusosa-, käyttötalous- ja investointiosiin. Talousarviokirjan liitteenä on henkilöstösuunnitelma vuosille 2025–2027.

Tuloveroprosentti vuodelle 2026 on 9,3 %. Verotuloja saadaan vuonna 2026 arvioiden mukaan noin 5,73 milj. euroa ja valtionosuuksia 5,72 milj. euroa. Toimintatuottoja arvioidaan olevan yhteensä 1,981 milj. euroa (TP24 2,35 milj. euroa). Korkotuottoja arvioidaan olevan tulevana vuonna 0,335 milj. euroa (TP24 0,893 milj. euroa) ja muita rahoitustuottoja 0,014 milj. euroa (TP24 0,019 milj. euroa). Toimintakulut ovat yhteensä -17,058 milj. euroa (TP24 -15,185 milj. euroa). Henkilöstökuluihin, jotka sisältyvät toimintakuluihin, varataan -7,4 milj. euroa (TP24 -7,18 milj. euroa).

Vuoden 2026 investointihankkeet ovat yhteensä -1,683 milj. euroa, joista liikuntahallin, ruokalan ja valmistuskeittiön investoinnista jää talousarviovuodelle -0,7 miljoonaa euroa. Merkittävä osa investointilistaa on Jalmiinakodin vanhan siiven purku ja aulajärjestelyt -300.000 euroa. Kaavateiden perusparannusta ja rakentamista jaettiin vuosille 2026 ja 2027 niin, että teiden päällystäminen jää vuodelle 2027. Ulkoilualueisiin ja leikkikenttiin varataan -20.000 euroa ja opetustyöpajan peruskorjaukseen -50.000 euroa. Vesi-, viemäri- ja kaukolämpölaitoksiin kohdentuu -320.000 euroa investoinneista. Suunnitelmavuosille 2027–2028 ei ole suunnittelussa merkittäviä investointihankkeita.

Tilikauden tulos talousarviossa 2026 on -1.180.588 euroa alijäämäinen.

Lainoja lyhennetään talousarviovuoden aikana -1.101.311 euroa. Laskennallinen lisälainan tarve talousarviovuoden aikana on -1.965.843 euroa.

Oheisaineisto

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027–2028

Liitteet

-

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus

1) esittää vuoden 2026 talousarvion ja vuoden 2027–2028 talous- ja toimintasuunnitelman valtuustolle hyväksyttäväksi, ja

2) valtuuttaa kunnanjohtajan ja talous- ja hallintojohtajan tekemään talousarviokirjaan tekniset korjaukset.

Päätös

Hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet

valtuusto

Kvalt 15.12.2025

222/02.02.00/2025

Oheisaineisto

- Talousarvio 2026, ts 27-28, kunnanhallitus_HYVÄKSYTTY

Liitteet

-

Kunnanhallituksen päätösehdotus

Valtuusto

1. hyväksyy vuoden 2026 talousarvion ja vuoden 2027-2028 talous- ja toimintasuunnitelman ja
2. valtuuttaa kunnanjohtajan ja talous- ja hallintojohtajan tekemään talousarviokirjaan tekniset korjaukset.

Päätös

Toimenpiteet, otteet

Kunnanjohtaja

Osastopäälliköt

Taloussihteeri
